

TAMTAM[®]

WWF-Rangerclub Magazine • www.rangerclub.nl

nr.
3
2013

**DOE
OOK
MEE!**

**HET GROTE
ACTIENUMMER!**

TV-PRESENTATRICE JESKE VAN DEN ELSEN KEN JE VAST VAN DE BZT SHOW. VOOR HET WNF GING ZE NAAR AFRIKA OM TE KIJKEN HOE HET GAAT MET DE NEUSHOORN.

Zwarte neushoorn

Meer over Andile op pagina 11.

Jetske en parkwachter Andile

RANGERS ZIJN SUPERHELDEN!

Wat vind je bijzonder aan de neushoorn?

'Hij ziet er heel sterk uit. Hij is compact, heeft een dikke huid en natuurlijk een grote hoorn op zijn neus. Ondanks zijn korte beentjes kan hij hard rennen. Hij ziet er gevaarlijk uit, maar heeft toch heel lieve oogjes. Ik vind het een fantastisch dier!'

Waarom is het belangrijk dat we actie voor hem voeren?

'Omdat de hoorn bij de neushoorn hoort. Nu jagen stropers op ze om de hoorn af te kunnen hakken en te verkopen voor veel geld. In Azië denken mensen bijvoorbeeld dat je van de hoorn medicijnen kunt maken. Er zijn nog maar weinig neushoorns, dus als die stropers zo doorgaan zijn ze binnenkort misschien uitgestorven.'

Wat heb je geleerd tijdens je reis?

'Dat de parkwachters heel belangrijk zijn! Het zijn echte superhelden die soms wel twintig dagen achter elkaar in de natuur zijn. Zo kunnen ze goed in de gaten houden of er stropers in het gebied zijn. In de natuur kunnen ze allerlei gevaarlijke dieren tegenkomen, dus dat is hartstikke spannend. Je moet het maar durven om parkwachter te zijn!' ♦

Rangers van de maand

'Hoi Hupie, ik ben met mijn vriendje Jonathan een website begonnen: www.kidsvoormensendier.nl. Hierop staan stukjes over bedreigde dieren. Zo kunnen kinderen over deze dieren leren en misschien dat ze dan geld willen inzamelen voor het WNF. Zelf hebben we geld ingezameld door spulletjes te verkopen op de rommelmarkt en zelfgemaakte portemonnees van papier.'
Jessy Molenaar (7 jaar)

Wat goed dat de neushoorn ook op jullie site staat. In dit nummer lees je alles over hem en de WNF-Rangeractie 2013. 🐾

Hupie kiest iedere maand uit de clubpost een WNF-Ranger van de Maand. Stuur je post naar het adres op pag. 23 en wie weet sta jij straks op deze plek.

inhoud

- 2 Interview met... **Jetske van den Elsen**
- 4 Hello Ranger!
- 6 **Special: Red de neushoorn!** →
- 12 **WNF-Ranger Actieposter 2013**
- 14 Zo kun je **actievoeren** voor de neushoorn!
- 16 **Reportage:** Op bezoek bij de neushoorns in Emmen
- 18 **Win jij die reis naar Afrika?**
- 19 **Neushoornstrijkkralknutsel**
- 20 **Wat wil jij weten?** Zijn er ook neushoorns zonder hoorn?
- 22 **Puzzels**
- 23 **Clubactiviteiten / Volgende keer**
- 24 **Hupie**

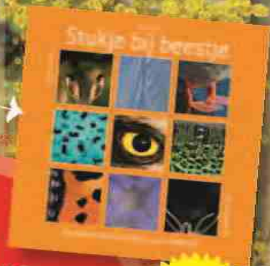

VRAAG: Hoe vaak lees je het woord 'neushoorn' in deze TamTam? Het gaat om het losse woord, maar niet in het actielogo ('neushoorns' of 'neushoornkoekjes' tellen bijvoorbeeld niet mee).

Het goede antwoord staat op pagina 23.

Win jij dit toffe boek? →

Weet jij welk dier je ziet op de detailfoto? Laat het voor 29 maart weten via het adres op pagina 23 en maak kans op een van de drie exemplaren van *Stukje bij beestje* die TamTam weggeeft. Vergeet niet je naam, leeftijd en adres te vermelden en dat het gaat om 'TamTam-prijsvraag *Stukje bij beestje*'.

TEST JE DIERENKENNIS

...met *Stukje bij beestje*. In dit boek staan detailfoto's van dieren met grappige hints erbij. Weet jij welk dier je ziet? Op de volgende bladzijde zie je de oplossing en lees je extra informatie over het dier. Meer informatie op www.defonteintirion.nl.

**WIN!
3x**

Welk dier is dit? Stuur op en win!

Hello Ranger!

WE GAAN BEGINNEN!

Op 3 maart is het Aftrap-event in Dierenpark Emmen.

Met een neushoornparade laten we zien dat de WNF-Rangeractie 2013 is begonnen. En brengen we de neushoorn terug naar de savanne. Hoe groter de parade, hoe duidelijker de boodschap: stop de stropers, red de neushoorn! Jij komt toch ook? Meld je snel aan via www.rangerclub.nl/aftrapevent.

Stuur je mop, tekening, favoriete dier, knutsel, actie of andere post naar het adres op pagina 23. Je maakt dan kans op een toffe Hupie-sleutelhanger!

DOE JIJ OOK MEE?

RAADSEL

Waarom gebruikt een neushoorn geen gel?

Zijn poel past niet in het poel!

LAAT ZIEN!

In deze TamTam zit een poster met daarop het actielogo. Hang hem op en laat aan iedereen zien dat jij de neushoorn steunt. Als je hem voor het raam hangt, kan de hele buurt zien dat je meedoet aan de WNF-Rangeractie 2013 *Stop de stropers, red de neushoorn*. Vind je het zonde om de poster uit de TamTam te halen? Download hem dan op www.rangerclub.nl

Ik ben benieuwd waar jij de poster ophangt. Maak een foto en mail hem naar hupie@wnf.nl

Maak kans op deze pluchen panda!

TamTam geeft vijf van deze mooie knuffels weg! Wil jij kans maken op een exemplaar? Geef dan antwoord op de volgende vraag:

WIN!
5x

Hoeveel hoeven heeft de neushoorn aan elke poot?

Het antwoord staat ergens in deze TamTam.

Stuur voor 29 maart je antwoord naar het adres op pagina 23. Vergeet niet je naam, leeftijd en adres erbij te schrijven en de vermelding TamTam-prijsvraag panda!

UITSLAG STELLING

In *TamTam* nummer 12/11 kon je kiezen welke aaseter het stoerst is.

De uitslag is:

Op 1. Hyena

Op 2. Tijgerhaai

Op 3. Tasmaanse duivel

Jolt Hekema
16 jaar

"Ik vind de hyena het stoerst. Die durft de prooi van een leeuw af te pakken."

SAMEN ACTIE VOEREN

Doet je vriend of vriendin ook al mee aan de actie? Nog niet? Je kunt de vriendenkaart ook via de site invullen:

www.rangerclub.nl/vriendenkaart.

Je vriend of vriendin krijgt dan ook het actiepakket. Samen maken jullie kans op een superprijzenpakket. Kijk maar!

TOF DIER

'Hoi Hupie, mijn favoriete dier is het **stokstaartje**. Hij is grappig, schattig en leuk. Ik hoop dat hij nog eens in *TamTam* komt. Want ik wil heel veel over hem weten!'

Dani Vrolijk

Ik vind hem ook heel leuk, Dani. Op www.rangerclub.nl vind je onder Spreekbeurten en in de Dierenbieb informatie over hem.

Stokstaartje

STELLING VAN DE MAAND:

Mijn favoriete neushoorn is:

1. Witte neushoorn
2. Zwarte neushoorn
3. Indiëse neushoorn
4. Sumatraanse neushoorn
5. Javeense neushoorn

Wat vind jij? Ge snel naar www.rangerclub.nl en geef je mening.

Indiëse neushoorn

HOE VOER JIJ ACTIE?

We gaan van start met de **WNF-Rangeractie 2013**. Hoe ga jij actievoeren voor de neushoorn?

Naam: Hannah
Leeftijd: 10 jaar

'Ik ga cakejes bakken voor de mensen die in het actieboekje schrijven.'

Naam: Wilson
Leeftijd: 10 jaar

'Voor mijn verjaardag vraag ik giften en ik ga lege flessen ophalen.'

Naam: Lois
Leeftijd: 7 jaar

'Ik ga neushoornkoekjes bakken en verkopen.'

Naam: Nick
Leeftijd: 11 jaar

'Samen met vrienden ga ik speelgoed verkopen waar we vroeger mee speelden. Ik heb nog drie vuilniszakken vol met knuffels om te verkopen.'

Meer tips? Kijk op pagina 14-15!

NEUSHOORNS ZIJN STOER EN STERK. TOCH LOPEN ZE GEVAAR. STROEPERS WILLEN HUN HOORNS HEBBEN. LEES HIER MEER OVER DEZE BIJZONDERE DIEREN EN DOE DAN OOK MEE AAN DE WNF-RANGERACTIE 2013!

XXXXXXXXXXXXXX
Elke euro helpt!
XXXXXXXXXXXXXX

RED DE NEUS

Zwarte neushoorn:
puntige lip, soms drie hoorns

Witte neushoorn:
brede lip

Sumatraanse
neushoorn:
harig

Javaanse neushoorn:
gepantserd en
maar één hoorn

Indische neushoorn:
gepantserd en ook
maar één hoorn

Er zijn vijf
verschillende
soorten
neushoorns.

De neushoorn is een hoefdier. Hij heeft drie hoeven aan elke poot. En meestal één of twee hoorns op zijn neus. Er zijn vijf soorten neushoorns. Twee leven in Afrika: de **witte** en de **zwarte**. En drie in Azië: de **Sumatraanse**, de **Javaanse** en de **Indische** neushoorn. De Sumatraanse en de Javaanse neushoorn zie je bijna nooit. Ze leven diep in het regenwoud. De andere neushoorns laten zich makkelijker zien want die leven op de savanne.

GROTE ETERS

Neushoorns hebben veel spieren maar ook een dikke buik. Ze eten gras en bladeren. Om hun eten goed te vermalen hebben ze stevige kiezen. En om dat taaie spul te verteren hebben ze lange darmen. Toch verteren ze hun eten niet helemaal. Om genoeg voedingsstoffen binnen te krijgen eten ze veel. Daar zijn ze dag en nacht mee bezig.

DIT WILLEN WE NIET!

Er wordt op neushoorns gejaagd omdat mensen de hoorn gebruiken voor bijvoorbeeld medicijnen. Doe mee met de actie en stop de stropers.

Hoe meer geld de actie opbrengt, hoe beter we de neushoorns kunnen helpen.

Met € 4 kunnen we... batterijen kopen voor een radio, zodat parkwachters met elkaar kunnen praten.

SPECIAL

HOORN!

WITTE NEUSHOORN
AANTAL: ± 20.000

Dit is de grootste neushoorn. Een zwaargewicht van soms meer dan 3000 kilo met een dikke nek en een enorme kop. Hij graast op de savannes van Afrika. Vanwege zijn brede mond noemen ze hem ook wel breedlipneushoorn. De witte houdt meer van gezelligheid dan andere neushoorns.

Witte neushoorn

Een neushoorn kan geweldig goed ruiken. Zijn ogen zijn minder goed: een stilstaand mens op 30 meter afstand merkt hij niet op.

XXXXXXXXXXXXXXXXXX
Elke euro helpt!
XXXXXXXXXXXXXXXXXX

Met € 7 kunnen we...
insectenspray
kopen
voor een
patrouilleteam.

ZWARTE NEUSHOORN

AANTAL: ± 5000

Dit is de stoerste neushoorn. Als hij zich kwaad maakt rent hij 50 kilometer per uur. Net als de witte neushoorn leeft hij in Afrika. Maar anders dan de witte eet hij vooral bladeren, takjes en jonge boompjes. Die plukt hij met zijn puntige bovenlip. Daaraan dankt hij zijn andere naam: puntlipneushoorn.

WEETJE 2

Tussen 1970 en 1995 daalde het aantal zwarte neushoorns van 65.000 tot 2410. Door bescherming nam hun aantal daarna toe tot ongeveer 5000. Nu neemt de stroperij weer toe...

Zwarte neushoorn

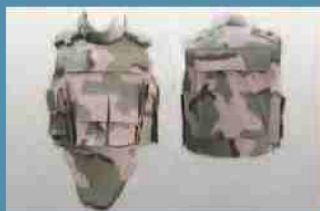

Een neushoorn kan 10x
zo hard rennen als jij!

Met € 12 kunnen we...

één windjack voor een ranger kopen. Handig tijdens koude nachtelijke patrouilles.

Met € 700 kunnen we...

een kogelvrij vest kopen. Want stropers schieten ook wel eens op parkwachters.

Wit neushoortje drinkt bij zijn moeder

Sumatraanse neushoorn

SUMATRAANSE NEUSHOORN
AANTAL: MINDER DAN 200

DE is de kleinste neushoorn. En de harigste. Vooral de jongen zijn bedekt met borstelig haar. Sumatraanse neushoorns leven in het regenwoud op het Indonesische eiland Sumatra en op nog een paar andere plekken. Deze soort wordt ernstig bedreigd door stropers en zijn leefgebied door houthakkers.

MELK EN BESCHERMING

Witte neushoorns zijn vaak in een groepje te vinden, maar de andere neushoorns leven alleen. Om te paren zoeken een mannetje en een vrouwtje elkaar even op. Daarna duurt het ongeveer vijftien maanden voor het vrouwtje een jong krijgt. De moeder geeft haar kind meer dan een jaar melk en nog langer bescherming.

MAGISCHE KRACHTEN

In de natuur heeft een volwassen neushoorn bijna geen vijanden. Maar tegen kogels kan hij niet op. Al eeuwen geloven mensen dat zijn hoorn bijzondere krachten heeft. En in sommige landen geloven ze dat nog steeds. Zo wordt in China neushoornpoeder gebruikt in geneesmiddelen. Er wordt heel veel geld voor betaald. Stropers doen dan ook alles om de hoorns te pakken te krijgen. ▶

XXXXXXXXXXXXXXXXXX
Elke euro helpt!
XXXXXXXXXXXXXXXXXX

Met € 950 kunnen we...
één neushoorn een merk geven.
Zodat rangers en onderzoekers
hem kunnen volgen.

STOP DE STROPER, DOE MEE!

Het Wereld Natuur Fonds heeft al veel gedaan om neushoorns te beschermen. Vaak ging dat erg goed. Vooral in Zuid-Afrika en India is hun aantal weer gegroeid. Maar de laatste jaren gaat het weer mis. De parkwachters krijgen het steeds moeilijker in hun strijd tegen de stropers. Daarom starten we met de actie *Stop de stropers, red de neushoorn*. ♦

**DOE JIJ OOK MEE?
HOE HET WERKT
LEES JE OP
PAGINA 14-15.
SUCCES!**

Indische neushoorns

Javaanse neushoorn

JAVAANSE NEUSHOORN AANTAL: ± 40

Dit is de zeldzaamste neushoorn. Hij komt op nog maar één plek voor: een stuk regenwoud op het Indonesische eiland Java. Daar worden ze goed beschermd, maar toch neemt hun aantal niet toe. De Javaanse neushoorn lijkt op de Indische. Hij heeft ook maar één hoorn en één huid met plooiën.

Met € 5000 kunnen we...

één neushoorn verhuizen naar een nieuw (beschermd) gebied.

Met € 33.800 kunnen we...

één vliegtuig kopen. Daarmee kunnen de rangers een groter gebied bewaken.

INDISCHE NEUSHOORN
AANTAL: ± 3000

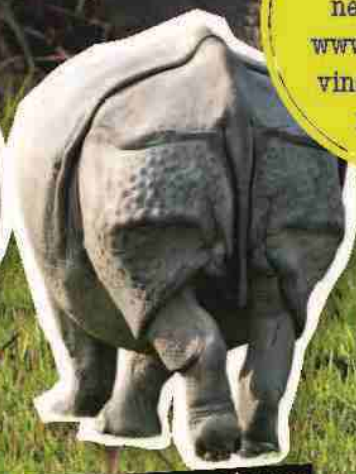
Dit is de grootste neushoorn van Azië. Hij leeft in India en Nepal en heeft maar één hoorn. Zijn huid is dik met plooiën en bobbel. Net een harnas. Vandaar zijn bijnaam: pantserneushoorn. Helaas werkt zijn pantser niet tegen kogels. Rond 1900 was hij bijna uitgeroeid. Gelukkig werd hij op tijd beschermd.

Ruim honderd jaar geleden waren er nog maar 200 Indische neushoorns. Dankzij goede bescherming zijn er nu weer meer dan 3000.

Spreekbeurt houden over de neushoorn? Op www.rangerclub.nl vind je een 'informatieblad'.

Witte neushoorn

Indische neushoorn

MINI-INTERVIEW

Naam: Andile Mhlongo
Leeftijd: 30 jaar
Beroep: parkwachter

ANDILE WERKT ALS PARK-WACHTER IN ZUID-AFRIKA. IN EEN NATUURGEBIED WAAR ONDER ANDERE NEUSHOORNS LEVEN. ZIJN TAAK: ZORGEN DAT ZE BLIJVEN LEVEN.

In welk gebied werk je?

'In Hluhluwe-Umfolozi'. Dit gebied is beroemd om zijn witte neushoorns. Meer dan honderd jaar geleden was een ondersoort van de witte neushoorn bijna uitgestorven. Alleen hier waren er nog twintig. Toen is hij heel goed beschermd. Inmiddels leven er hier meer dan 1500. En er zijn er honderden van hier naar andere natuurgebieden gebracht.'

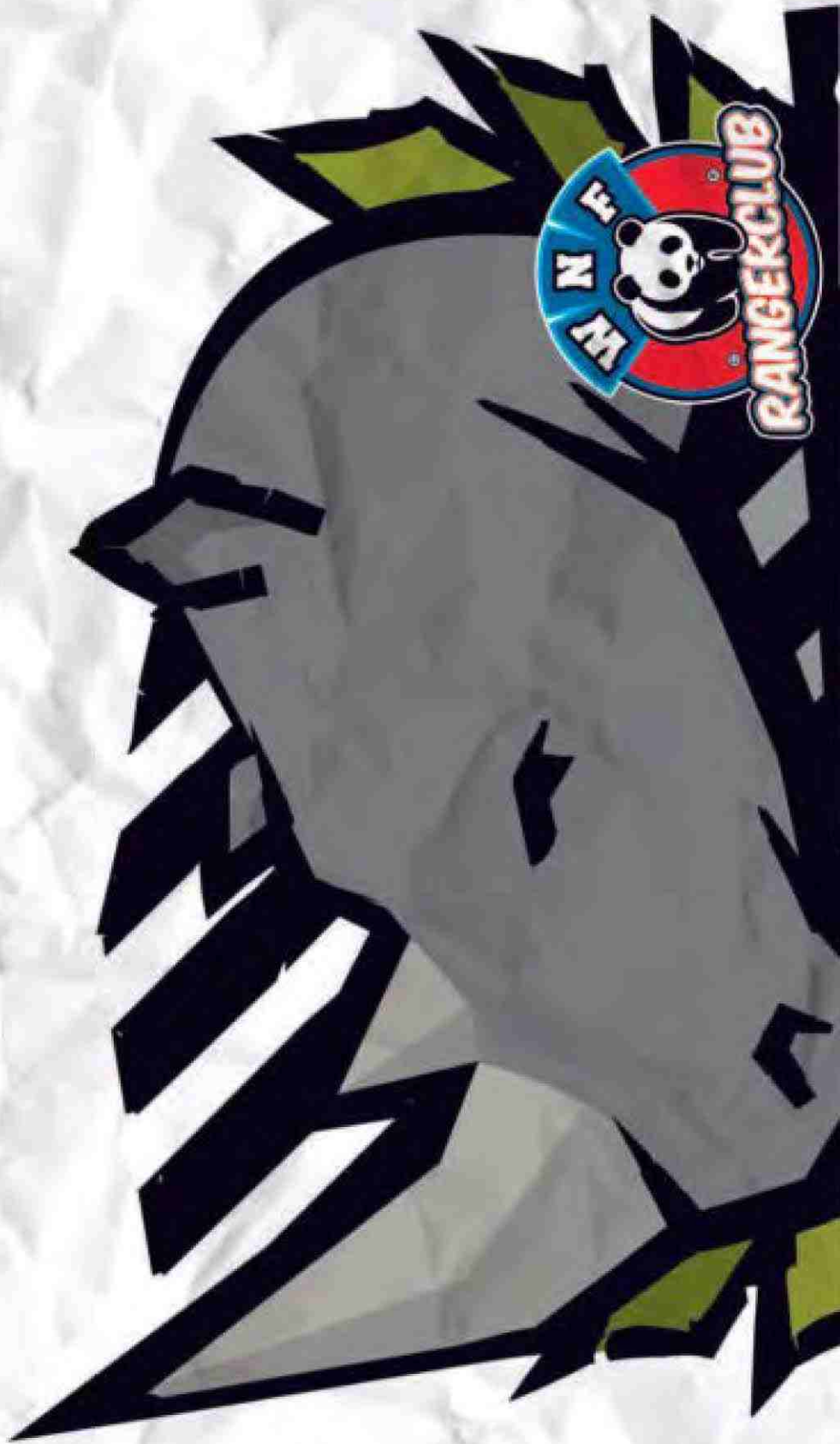
Is de neushoorn je lievelingsdier?

'Om eerlijk te zijn is dat de giraffe. Die komen hier ook voor en ik vind het prachtige dieren. Zo sierlijk en hoog. Maar de neushoorn is ook wel een lieveling van me. Vooral omdat hij er zo sterk uitziet.'

Zijn ze gevaarlijk?

'Reken maar. Vooral een moeder met een jong. Daar moest ik laatst weer snel voor een boom in klimmen. Maar stroepers zijn gevaarlijker. Voor mij en vooral voor de neushoorns. De laatste jaren wordt er weer meer gestroopt. Dat maakt me heel verdrietig. Met betere spullen kunnen we ze beter beschermen.'

* klinkt ongeveer zo:
'sjoesjoewe oemfolozie.'

STOP DE STROPPERS,
RED DE NEUSHOORN

WVW-FRANGERACTIONE
2013

DOE OOK MEE
WWW-RANGERCUB.NL

STOP DE STROPERERS, RED DE NEUSHOORN

De neushoorn is in gevaar. Stropers willen hem voor zijn hoorn en dat moet nu stoppen. Doe mee en stop de stropers.

STOP DE STROPERERS,
RED DE NEUSHOORN

WNF-RANGERACTIE
2013

HOE JE DAT DOET?

Door mee te doen met de WNF-Rangeractie Stop de stropers, red de neushoorn. Met het geld dat wordt opgehaald kunnen we kleine maar belangrijke dingen doen. Bijvoorbeeld batterijen kopen voor een goed radiocontact tussen de parkwachters. Maar ook grote dingen, zoals het regelen van een neushoornverhuizing. Doe je ook mee?

ZO WERKT DE ACTIE:

- 1 Vraag iedereen: ouders, buren, familie en anderen of zij de neushoorn willen helpen.
- 2 Laat hen de actiekaart invullen.
- 3 Schrijf het bedrag dat ze geven over op het Dankkaartje en scheur dat af.
- 4 Overhandig het afgescheurde Dankkaartje en plak een stickertje op de voordeur of bij de bel. Vraag wel even of dit mag!

DIT HEB JE NODIG

Alles wat je nodig hebt is een **pen en je actieboekje**. Ga op zoek naar zo veel mogelijk volwassenen die de neushoorn willen redden.

MIJN BOEKJE IS VOL

- Stuur voor 17 mei 2013 je actieboekje op! Kijk op de tekeningen achterin het boekje om te zien hoe dat werkt, want het boekje verander je zo in een envelop. Een postzegel is niet nodig!
- Stuur het hele actieboekje terug, dus geen losse kaarten.
- Je actieboekje hoeft niet vol te zijn. Zelfs één ingevulde kaart is welkom!
- Een extra actieboekje nodig? Ga naar www.rangerclub.nl of bel 0800 - 1962 (gratis) en vraag het aan! Je ontvangt je actieboekje binnen een paar dagen thuis.

TIPS

- Je vader, moeder of verzorger willen vast wel je eerste actiekaart invullen. En wat dacht je van je opa, oma, tante, oom... Kortom, laat je familie alles zien!
- Wonen je opa of tante ver weg en lukt het niet om met een actieboekje bij hen langs te gaan? Vraag dan of ze een actiekaart via internet willen invullen. Meer informatie vind je op rangerclub.nl/actiekaart.

BELONING VOOR JOU

ALS HET JE LUKT OM 1 OF 2 ACTIEBOEKJES VOL TE KRIJGEN, KRIJG JE IETS EXTRA'S*:

- Een oorkonde bij een teruggestuurd actieboekje
- Een pennenbakje bij een vol actieboekje
- Een oranje cap bij twee volle actieboekjes

*Cadeautjes worden eind juli verzonden, na afloop van de actie.

DE 25 BESTE ACTIEVOERDERS...

ontvangen een neushoorn adoptiepakket. Verder zijn er twee maandprijzen: de beste actievoerders in maart en april ontvangen een psp 1000 (zwart).

HOOFDPRIJS

De allerbeste actievoerder gaat in oktober 2013 met één ouder naar Zuid-Afrika om een neushoornverhuizing bij te wonen! Kijk voor de actievoorwaarden op www.rangerclub.nl/actievoorwaarden.

HOORN IS GELD WAARD

Neushoorns worden gestroopt vanwege hun hoorn. Stroopers kunnen namelijk veel geld verdienen met de hoorn door deze te verkopen aan mensen die er medicijnen van maken. **Dit moet stoppen!**

WAT ZIJN ZE

Wist je dat...
in Dierenpark Emmen het
Ranger Dierenjournaal wordt
gemaakt? Kijk op Disney XD
of op www.rangerclub.nl.

Voor dit werk heb je
spierballen nodig!

GROOOOT!

REPORTAGE

We zijn in Dierenpark Emmen. Er ligt een dun laagje sneeuw op de savanne. De neushoorns vinden dat toch een beetje koud. Daarom mogen Bas en Indy samen met Harmen mee naar de stallen. En dat is nog veel leuker. Want zo kunnen ze superdichtbij komen. En die neushoorns zijn GRRROOOOT!

FOTOGRAFIE: BOP MULLDER

Natuurlijk moet er ook gewerkt worden. Indy en Bas zijn gelukkig sterk. Want de stal van Kusini moet schoongemaakt worden. Kusini is de mannetjes-neushoorn in Emmen. Er zijn ook drie vrouwtjes, het zijn allemaal witte neushoorns. 'Pfoe, best zwaar werk!', puft Indy. 'Ja en het stinkt ook nog,' zegt Bas. Toch vindt Bas het leuk om zo'n neushoorn drol eens goed te bekijken. Bah! 'Zo kun je wel goed zien wat een neushoorn eet,' vertelt Harmen. 'Neushoorns zijn plantenetters. Het zijn grazers. Ze eten vooral gras en hooi.'

2000 kilo

Kusini (20 jaar) is de grootste van de neushoorns in Emmen. Hij weegt 2000 kilo. Meestal worden de mannetjes zwaarder dan de vrouwtjes. Vrouwtjes hebben vaak weer een iets langere hoorn. 'Is Kusini ook verliefd op een van de vrouwtjes?', vraagt Indy. Harmen: 'We hopen dat hij verliefd wordt op Zahra (3 jaar). Zij is nog maar net bij ons in Emmen. Maar tot nu toe maken ze alleen maar ruzie. Petra (31 jaar), Jennifer (41 jaar) en Zahra moeten echt nog aan elkaar wennen.'

Bas: 'Kunnen ze ook hard rennen?' 'Jazeker,' zegt Harmen, 'je zou het niet denken maar een witte neushoorn rent makkelijk 40 kilometer per uur. Dat red je misschien niet eens als je op je allerhardst fietst! En, het ziet er ook nog elegant uit.' ♦

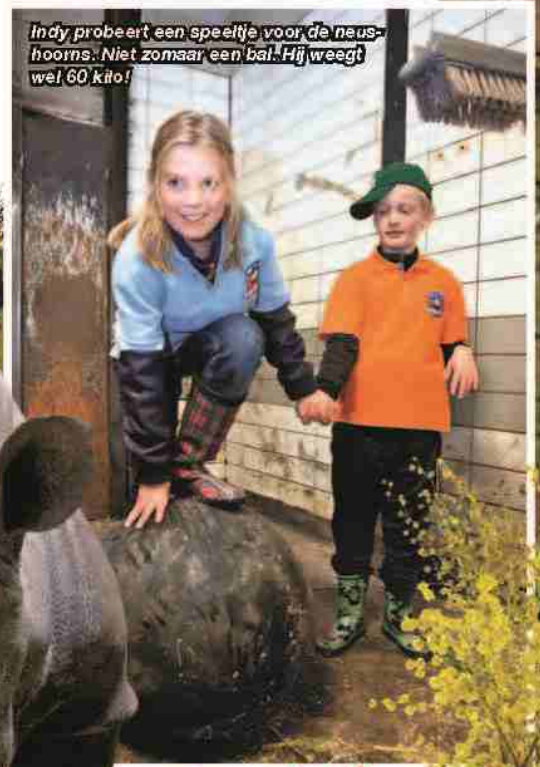
DE HOOPDROLSPELERS:

- Harmen
dierv verzorger van de savannedieren
- Bas, 9 jaar
liefelingsdier: krab
- Indy, 9 jaar
liefelingsdier: panda

SURVIVAL-TIP van Harmen:

'Door een verse neushoorn drol uit te knijpen, komt er vocht uit. Dat kun je drinken. Maar: alleen doen als je verwaald bent op de savanne en echt niks anders meer te drinken hebt...!'

Indy probeert een speeltje voor de neushoorns. Niet zomaar een bal! Hij weegt wel 60 kilo!

De neushoorns zelf bekijken?

Met de bon uit je Bonnenboekje en je Rangerpaspoort kun je met korting naar Dierenpark Emmen.

Jennifer

Bas heeft geen problemen met een neushoorn drol.

NEUSHOORN MAKEN

KNUTSEL
FRUTSEL

KNUTSEL JE MEE?

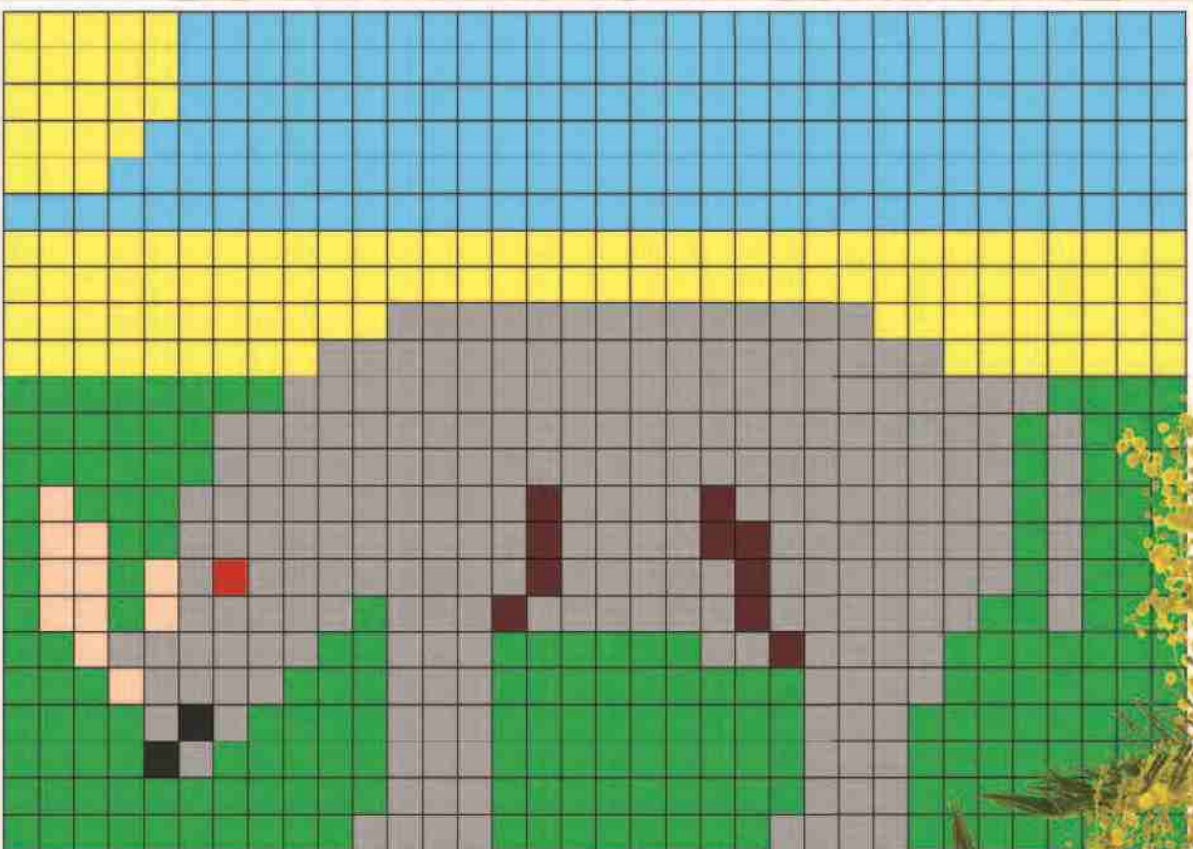

- DIT HEB JE NODIG:
- Striikkralen
 - Striikkralenplankje
 - Striikboul

Met dit voorbeeld kun je een mooie neushoorn maken van striikkralen. Hij wordt extra mooi door voor de kleur van de lucht verschillende kleuren blauw te gebruiken. En voor het gras verschillende kleuren groen. Het striiken van de kralen kun je beter even aan een volwassene vragen. Succes!

Je kunt het voorbeeld ook gebruiken voor Ministack!

Miki (8 jaar) uit Nijmegen:
'Beste Hupie, zijn er ook
neushoorns zonder hoorn?'

ANDERE HOORN 2

Narwalmannetjes hebben een keiharde, gedraaide hoorn. Soms wordt die wel drie meter lang. Het is een heel lange tand die uit hun bovenkaak groeit. In de paartijd gebruiken ze deze tand om te vechten.

ANDERE HOORN 1

Een **buffel** heeft ook hoorns. Maar die zijn heel anders dan die van de neushoorn. Van binnen zit namelijk een stuk bot met bloedvaten en zenuwen. Daaromheen zit de hoornlaag. Zowel mannetjes als vrouwtjes hebben hoorns.

1, 2 OF 3 H

**EEN NEUSHOORN HEET NIET VOOR NIETS
ZO: OP ZIJN NEUS GROEIT EEN HOORN.
MAAR KAN HIJ OOK MEERDERE HOORNS
HEBBEN? OF JUIST GEEN?**

*Witte neushoorn en kalf
van ongeveer twee jaar.*

*Hier komt de
tweede hoorn.*

Als een neushoorn wordt geboren, heeft hij nog geen hoorn. Dat is maar goed ook, anders zou hij zijn moeder verwonden. Pas als hij vijf weken oud is, begint er wat te groeien. De hoorn is van hetzelfde spul gemaakt als onze haren en nagels: hoornstof. Per jaar groeit de hoorn zo'n zeven centimeter. Na veertien jaar zou de hoorn dus één meter lang zijn. En na zestig jaar meer dan vier meter! Maar gelukkig slijft de hoorn ook af. Bijvoorbeeld doordat de neushoorn ermee over de grond schraapt. Of tegen bomen of een tegenstander schuurt. Daardoor is de hoorn bijna nooit langer dan één meter.

VAN EEN TOT DRIE

Zowel neushoornmannetjes als -vrouwtjes krijgen een hoorn. Meestal twee, maar de Indische en de Javaanse neushoorn krijgen er maar één. En af en toe krijgen zwarte neushoorns er wel drie. Soms heeft een volwassen neushoorn helemaal geen hoorn. Dan hebben stropers het dier gedood en de hoorns afgezaagd. En daar gaan wij met z'n allen actie tegen voeren! ♦

Wil jij ook
Je dierenvraag
inacturen?
Op pagina 23
lees je naar welke
adres je hem
kanst sturen.

ANDERE HOORN 3

Herten hebben een gewei. Dat is helemaal van bot gemaakt. Zolang het groeit zit er huid met bloedvaten omheen. Als het gewei uitgegroeid is veegt het hert de huid er af. De mannetjes vechten met hun gewei.

OORNS?

DUBBEL

Random de lege vakjes komt steeds één letter twee keer voor. Vul deze letters in. Welk woord vormen zij van boven naar beneden?

INVULLER

Vul de ontbrekende letters in. Welk woord lees je van boven naar beneden in de bolletjes?

dik uid

zo gdier

plo ien

g asland

sava ne

REKENWOORD

Los de sommetjes op. Het getal dat je krijgt, is de plaats van de letter in het alfabet. Dus 1 = a, 2 = b enzovoort. In de tweede rij schrijf je het antwoord op de som en in de derde rij de bijpassende letter. Welk woord kun je uitrekenen?

4X4	2+10	1:1	28:2	√400	25:5	2X7	10-5	4X5	4+1	3X6
16										
ANTWOORD:										
LETTER: P										

B	A	K
P		I
W	H	B
G		E
E	T	O
A		D
B	D	R
M		I
F	H	R
E		T
X	E	I
M		C
G	I	J
Y		P
A	V	G
D		R
O	B	D

DEZELFDE NEUSHOORNS?
Kun jij de vijf verschillen vinden?
Omcirkel ze.

Witte neushoorns

O oplossingen op pagina 23

TamTam 3, maart 2013

COVER

Witte neushoorn

COLOFON

TamTam, WNF-Rangerclub Magazine is een uitgave van het Wereld Natuur Fonds en verschijnt 10x per jaar. Voor € 2,50 per maand ben je lid van de WNF-Rangerclub. Kijk op www.rangerclub.nl of bel 0800-1962 (gratis).

Voor adreswijzigingen: www.wnf.nl/gegevenswijzigen

Kruifels worden aangeboden door **Mimax brands & labels**

Concept en realisatie: Scripta Media, Amsterdam

Artirection en vormgeving: Marjolein Buijer Grafisch Ontwerp & Media

Actielogo / Neushoornactie: Most Remarkable, Almere

Met medewerking van: Geert-Jan Roebers, Ronald Sinoo, Frits Vaandrager

WNF-Ranger Adviesteam: Matthijs van Dorp, Douwe Age Dotinga, Elanor Feddema, Yael Franke, Evelien Hoevenberg, Sam van Ierland, Alexandra Jansen, Evita Klaassen, Sterra Kuijpers, David Moerdijk, Sanne Noppert, Lois van Petegem, Nick Schuurmans, Aiko Smeets, Brenda Smit, Hannah Suikerbuik, Pelle Tenten, Stijn van de Ven, David de Waal, Wilson Westdijk

Fotografie: Ardea, Dreamstime, Foto Natura, Getty Images, iStock, Hollandse Hoogte, National Geographic, Nature Picture Library, Bop Mulder, SuperStock, WWF-Canon

Productiebegeleiding: Graphic, Leusden

Lithografie: Grafimedia, Amsterdam

Druk: Drukkerij Roto Smeets, Weert

TamTam heeft haar best gedaan de rechthebbenden van het beeldmateriaal te achterhalen. Als u denkt rechthebbende te zijn, neemt u dan contact op met de redactie.

Het Wereld Natuur Fonds legt gegevens vast ter uitvoering van de bijdrage aan de Rangerclub. Ook kunnen we deze gegevens gebruiken om u en/of uw kind te informeren over onze activiteiten, projecten en producten. Als u op dit informatie geen prijs stelt kunt u dit schriftelijk melden aan het Wereld Natuur Fonds, Antwoordnummer 7040, 3700 TA Zeist.

Adres voor alle clubpost

(voor brieven, moppen, acties, tekeningen, prijsvragen etc.)

WNF-Rangerclub
Postbus 7
3700 AA ZEIST
0800 1962 (gratis)
e-mail: hupie@wnf.nl
www.rangerclub.nl

Als je een digitale foto wilt sturen, zorg er dan voor dat je digitale camera op de hoogste kwaliteitsstand staat, anders is de foto niet bruikbaar voor drukwerk.

Heb je geld opgehaald om de natuur en de bedreigde wilde dieren te beschermen (bijvoorbeeld met een sponsorloop, geknutselde dingen verkopen of een dansvoorstelling)? Stort het dan op **bankrekening 30.00000.30** van de WNF-Rangerclub te Zeist. Vergeet niet erbij te zetten voor welk dier je geld is! Heb je leuke foto's van je actie? Stuur die dan op! Mail naar hupie@wnf.nl.

Heb je een interessante dierenvraag? Mail de vraag plus je (digitale) foto met je naam, adres en leeftijd naar hupie@wnf.nl.

WNF-Ranger doet mee!

Wie: **Lucas**
Leeftijd: **7 jaar**
Woonplaats: **Lisse**

1. Aan welke clubactiviteiten heb je al meegedaan?

'Ik heb 3D-kaarten gemaakt, gipsafdrukken gemaakt en ik was op de Rangerdag voor de panda.'

2. Wat heb je daar precies gedaan?

'Voor de kaarten moesten we dierenplaatjes knippen en plakken. Om gipsafdrukken te maken goten we een zelfgemaakt gipspapije in een hertenspoor. En op de Rangerdag deden we spelletjes en opdrachten over de panda, zoals pandapoep draaien!'

3. Waarom ben je WNF-Ranger geworden?

'Omdat ik van de natuur hou en het leuk vind om dieren te helpen! ♦'

Volgende keer in TamTam

DE DIKKE-BILLEN QUIZ

Clubactiviteiten www.rangerclub.nl

AGENDA MAART

3 MAART
AFTRAP-EVENT WNF-RANGERACTIE 2013
(in Dierenpark Emmen)

23 MAART
EARTH HOUR

Check de website voor activiteiten in jouw regio.

Deze week heb ik een clubactiviteit bij jou in de buurt. De invullingen van het Wereld Natuur Fonds organiseren allerlei acties, zoals ook WNF-Ranger's. Op www.rangerclub.nl staat de volgorde 2013 en kun je je activiteiten ook schetsen. Naam en adres WNF-Ranger's vooraf mee!

Papier: Satimat Green FSC®
Folie: recyclebaar materiaal (LDPE), dat onschadelijk is voor mens, dier en plant.

Opgelopen: Vraag pag. 3 Antwoorden neushoorn in TamTam: 81
Dubbel bedraagd Invuller naam Rekenwoord 16, 12, 1, 14, 20, 5, 14,
5, 20, 5, 18 - plantener Dezelde neushoorn? Fosjes op oor,
noem grote neushoorn, hoorn kleine neushoorn, vogeltje, staart

